

רה: 'איך נפל אחי' מאת יוסף אוסי טרמן. 'זה שמו' שאלתי. 'כן' השיבה 'אבל היום שינה את שמו. קוראים לו אורי אבנרי'.

"אמרתי לה כי אשמח לקרוא. היא ויתרה לי מרצון על הגיליון. הוא שמור איתי גם בשעה זו. תאריך הדפסתו היה ה-30 בספטמבר 1947. ואומנם קראתי ללא שהיות את קורות נפילתו באפריקה כאיש קומנדו שהיה במצור על קרן. 'התרשמתי מכושף הכתיבה והתרגשתי מהסיטואציה של ימי המלחמה... חלפה תקופה ארוכה למדי, בה לא פגשתי את שרה ולא את אוטרמן-אבנרי. הוא יתגלה שוב בתקופה בה התחלתי להוקיר את רגלי הן מהדפוס והן מן המערכת. כנראה, כבר תיכננתי את הצעדים הבאים שלי לקראת השתתפותי מן העתון. בעצם מסרתי כבר את עריכתו, אם כי המשכתי להיות הבעלים של הנכס..."

אותו מאורע זכור לאבנרי בצורה קצת שונה. הוא נפגש עם קיסרי, אחרי שקודם לכן כבר פירסם פיליטונים בעיתונות הירמית. הציע לו פיליטון לפירסום. קיסרי, שאחת מתכונותיו המובהקות הייתה עידוד צעירים ופתיחת שער שבווענו בפניהם — מסורת שבה ממשיך העולם הזה עד עצם היום הזה — התרשם מרשימתו של אבנרי ופירסמה. בפגישה נוספת שהיתה לו עם אבנרי, כעבור זמן, סיפר כי היה לו ויכוח עם גרשום שוקן, עורך הארץ. קיסרי טען כי כישורו העיקרי של אבנרי טמון בכתיבה נפיליטיסטית. שוקן עמד על כך כי זוא מטיב להתבטא בכתיבה פובליציסטית. ואומנם שוקן הזמין אז את אבנרי לכתוב מאמרים ראשיים בהארץ.

אבנרי עזב את הארץ אחרי ששוקן סירב להדפיס את אחד ממאמריו, שעסק בבעיית ערביי ארץ-ישראל. עוד לפני כן עבד אורי אבנרי אצל קיסרי כעורך העולם הזה. כשהוא עושה זאת על פי טעמו וסיגנונו של קיסרי. כשגולד הרעיון לייסד שבועון חדש הועדפה האפשרות לרכוש מקיסרי, שביקש לפרוש מטעמי עייפות, את שבו עונו. היו לכך כמה יתרונות. במיוחד ש-הימים היו ימי תקופת הצנע ונות היה להשתמש בקיצבת-הנייר שהוקצבה על-ידי הממשלה להעולם הזה.

סמל העיתונאות

היפה

אורי קיסרי ראה ביורשיו בעריכת העולם הזה מעין "בנים בלתי חוקיים של עצמי ובשרי".

כשלייוניו אותו השבוע בדרכו האחרון נה, הרגשונו אנו, ותיקי המערכת, שגדלו על מאמריו והכירוהו אישית, הרבה יותר מכך. הודהינו בכל לב עם דברי הפרידה שנשא לוי יצחק הירושלמי, היו"ר של האיגוד הארצי של עיתונאי ישראל, אשר אמר:

"אין מקום הולם יותר מביתם של העיי תונאים למעמד של פרידה מאורי קיסרי — מן הכינויות הראשונים בקרב העיתונאים הארצישראלים — אשר עבד את העיי תונות ולא רק בה. טבוע היה בו חותם של מקוריות ואף ראשוניות. שהיא מדרגה גבוהה מעליה. מקורי היה באיתור ניגודים — בסיגנון-החיים כבסיגנון-הכתיבה. בי סיגנון-החיים שלו כמו בלש דבר והיפוכו — אריסטוקרטיה ואהבה בני-אדם מן הי שורה, שאצלו חברו יחד והיו לאחד. בסיגנון הכתיבה שלו היה ברק של לשון עברית שורשית — והכתיבה עצמה הייתה מכוונת להמוני עם."

.....אורי קיסרי, עיתונאי וסופר, שימש סמל העיתונאות היפה. שהיא בעלת ברית של ספרות יפה ולעיתים עומדת מעבר לה. בהיותה מעוגנת במרחב המציאות העכי שוית. שאב השראה מעורכים דגולים ונתן השראה משלו והאציל מרוחו על דור ממשכים.

"עיתונאי ישראל נפרדים מעל אורי קיסרי בגאון וביגון — בגאון על הכבוד שהעניק למעמד העיתונאי ולמימד העיי תונות. שהוא עצמו אף טרח ושקד לפתחם ולטפחם ביתר שאת בשנים שבהן עמד בראש ציבור העיתונאים. ביגון — על הכינוי שגדם."

העולם הזה מרכין ראש על קברו.

דמותה של המדינה ופניה של החברה הישראלית. סיגנון הכתיבה ועיצובו של השבועון השתנו מקצה לקצה. אבל רוחו של אורי קיסרי ריחפה מעל עמודי העולם הזה עד יומו האחרון.

חילוף

המישמרות

כדאי אולי לספר שוב בהזדמנות זו את סיפור חילופי המישמרות בהעולם הזה. גירסתו של אורי קיסרי למאורע זה כלולה בספרו, שם הוא מספר:

"לא ידעתי, כשעשיתי את ההיכרות הי ראשונה עם אורי אבנרי, כי הוא האיש העשוי — או עלול — לרשת אותי. אני בטוח כי גם הוא לא ידע זאת. הדבר היה לפחות שנתיים לפני שנתבצע. יום אחד, כשישכתי נינוח בדפוס שוהם, שם נדפס השבועון באותה תקופה, ראיתי את שרה ארנשטיין. שרה, שהיתה מצורפת למערכת כמתרגמת, מגיחה ולעיתים גם מחברת סקיצות. נכנסת בלוויית גבר צעיר, בהיר ואהוד, שסימני הנעורים טרם נמחו ממני. היא הציגה אותו ואמרה כי הוא עוזר לה מרצונו הטוב בעבודת ההגהה. ואומנם, הוא ניגש לשולחן שכן, פרש גילי יונת ופתח בהגהה.

"הוא לא האריך. בחלוף רבע שעה גור כחתי שהוא נעלם. שרה עדיין יושבה וכשי שאלתה פרטים על הבחור שסיקרן אותי — כי היו לו נתונים שלא יכלו שלא לסקרן — לא השיבה לי ישירות, אלא העלתה מארנקה הגדול גיליון של הבוקר, הצביעה על מאמר, בעצם על פיליטון, שהשתרע מתחת לקו ואמרה: 'זאת כתב הבחור'. הכותרת על המאמר בעיתון אמר

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי. המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, מלפון 03*243386. תאריך: 136. מען מברקי: "עולמפרס". מורפס ב"הדפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רח' בן-אביגדור. הפצה: "גד" בע"מ. גזופות: צינקוגרפיה "כספי" בע"מ. העורך הראשי אורי אבנרי. העורך: אלי תבור. עורך תכנית: יופי שנון. עורכת כיתוב: נורית יהודאי. ראש המינהלה: אברהם סימון. מח' המודעות: רפי זכרונני. המו"ל: העולם הזה בע"מ.

לאור, שמעון סאמט, משה מייזלס, אמיל פוירשטיין, דב בר מלכין, שלום רוזנפלד, עוריה רפפורט, בנימין גלאי ועוד רבים אחרים.

בתום תקופת אורי קיסרי הפך העולם הזה עיתון לוחם, מכשיר של מאבק על

ק/כא ירי.

המישפטים האחרונים שמע אורי קיסרי בעודו בחיים היו, ככל הנראה, אותם שפורסמו במדור זה לפני שלושה שבועות.

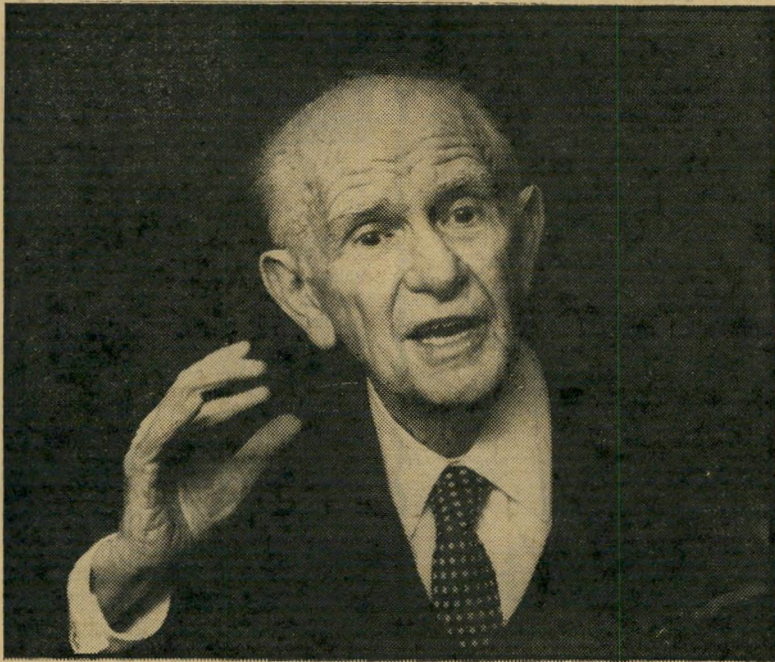
אורי קיסרי, מייסדו ועורכו הראשון של העולם הזה נפטר ביום השלישי בשבוע שעבר, שעות מיספר לפני מותו, כשהחל שוקע בדימומים שמהם לא הקיץ עוד, ביקשה גיסתו לעודד את רוחו. היא נטלה בידה את גיליון העולם הזה (2156) וקריאה לו את הקטע, שהופיע במדור זה תחת הכותרת שם נולד.

הקטע נכתב כתשובה למכתבם של תל-מיד כיתה ד' בבית-הספר נווה-עוז בפתח-תיקוה. אלה ביקשו לדעת מדוע נקרא העולם הזה בשם זה. בתשובה ציטטנו את הקטע מתוך סיפורו של אורי קיסרי זיכרונות ליום מחר, שבו הוא מגולל את סיפור לידתו של העולם הזה. שם גילה קיסרי כי באוקטובר 1946 החליף את שם השבועון 9 בערב, שייסד ששע שנים קודם לכן, בהעולם הזה. הו אעצמו הגה את השם החדש. שקיבל את אישורם ובירכתם של המשרורים אברהם שלונסקי ונתן אל-תרמן, שנמנו עם המשתתפים הקבועים בשבועון.

ספק אם אורי קיסרי על ערש מותו קלט את הדברים שנקראו באוזניו. על כל פנים שמו של העיתון, שאותו ייסד וערך במשך כ-14 שנה — העולם הזה — ליווה אותו בדרכו אל העולם הבא. היתה בכך אולי משמעות לגבי דרך חייו של אחד הוותיקים והבכירים בעיתונאי ארץ-ישראל, ש-אלפי מאמריו ורשימותיו פורסמו בעיתון נים שונים, החל בדואר היום, דרך דבר, הארץ ועד לידעויות אחרונות ומערב. קיסרי עבד בכלום ופירסם בכלום. אבל העולם הזה היה כולו יציר כפיו, עיתון שהוא היה אביו מולידו.

אין כל דימיון בין העולם הזה שערך ועיצב אורי קיסרי לבין העולם הזה במת-כונתו הנוכחית. העולם הזה של אורי קיסרי היה עיתון עליו, נחמד ואופטימי, שביקש להבליט ולהדגיש את היפה והי חיובי ביישוב ובמדינה שבדרך. הוא היה גדוש פיליטונים, מאמרים ורפורטזות ש-שיקפו במידה רבה את אישיותו המיוחדת במינה, כאדם וכעיתונאי, של אורי קיסרי עצמו, שמעולם לא כתב מילה רעה או מכאיבה על איש. אביר העיתונות העברית, שהיה איש האסתטיקה הצרופה ורומנטיקן בליבו ובחיצוניותו, משך להעולם הזה את טובי המושכים בעט בעיתונות ובספי-רות הארץ-ישראלית, מכל קצות הקשת הפוליטית.

בתקופתו של אורי קיסרי תרמו להעולם הזה והיו בין משתתפיו הקבועים דמויות כמו המתרגם מנשה לוי, הצייר אריה גבון, סופרים ומשוררים כמו נתן אלתרמן, אביגדור המאירי, יהודה האורח, מידד שיף, אבא אחימאיר, ועיתונאים כמו דוד

אורי קיסרי ז"ל
המייסד והעורך הראשון

אדמנתו, אחיותיו, בניו וכלותיו של אורי קיסרי ליד גופתו
הכינוי שגדם

אורי קיסרי